

Hoofdstuk 25

Duurzame houtoogst

Beatrijs Van der Aa¹ - Geert Lejeune² - Myriam Dumortier³

¹ Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer - ² Worldwide Fund for Nature - ³ Instituut voor Natuurbehoud

- ➔ De Vlaamse houtproductie is beperkt in vergelijking met het Vlaamse houtverbruik.
- ➔ Het houtvolume in Vlaamse bossen bestaat voor 46 % uit naaldhout, voor 16 % uit populier en voor 38 % uit ander loofhout (waaronder 5 % Amerikaanse eik).
- ➔ Bij beplantingen jonger dan 20 jaar is het aandeel naaldhout en populier sterk teruggevallen. Dit is te danken aan de veranderende visie op bosbeheer. De verwerkende nijverheid zal zich hieraan moeten aanpassen.
- ➔ Voor 76 % van het bosareaal (excl. reservaten) is er geen beheerplan. De houtoogst gebeurt er door telkens een kapmachtiging aan te vragen. Dit wil zeggen dat de overige functies zoals natuurbehoud er niet planmatig aan bod komen.
- ➔ Bij het streven naar een duurzaam bosbeheer zijn o.a. privé-boseigenaars (al dan niet betrokken in bosgroepen) en bosexploitanten de doelgroepen. Een goede vorming kan hun aandacht op duurzaam bosbeheer en natuurbehoud vestigen en aanscherpen.

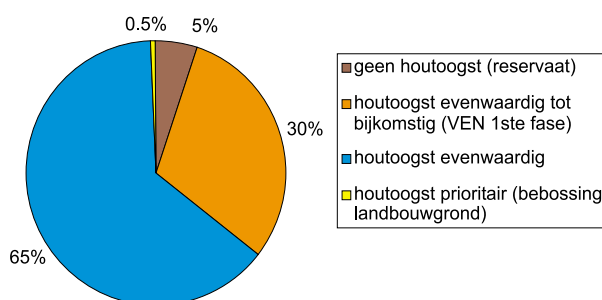
Een duurzaam en multifunctioneel bosbeheer zoekt een evenwicht tussen de diverse functies van het bos (zie hoofdstuk 11 Bossen, punt 2). In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op één van die functies: de duurzame houtoogst. Bij het duurzame gebruik van een hernieuwbare grondstof mag de draagkracht van het ecosysteem niet worden overschreden. Daarnaast moeten de maatschappelijke en de intrinsieke waarden van het ecosysteem de nodige aandacht krijgen. Deze tekst sluit aan bij hoofdstuk 11 over de natuur in de bossen en hoofdstuk 33 over het bosbeleid. De bossen in reservaten worden besproken in hoofdstukken 35 Natuurreservaten en 36 Bosreservaten.

1 Toestand

In dit onderdeel worden achtereenvolgens onder de loep genomen: waar hout kan worden geogst, de bosbeheerplannen, het oogstbare houtvolume, de exploitatie van dat hout en het houtverbruik.

1.1 Bos waar hout wordt geogst

De bebossingsgraad van Vlaanderen bedraagt slechts 11 % (zie ook hoofdstuk 11 Bossen)¹. 5 % hiervan is reservaat en daar is houtoogst uitgesloten. De overige 95 % van de bossen kunnen in verschillende categorieën worden ingedeeld. Elk van deze categorieën heeft voorschriften die houtoogst meer of minder beperken (figuur 25.1). In 65 % van de bossen is houtoogst evenwaardig aan andere functies zoals natuurbehoud. Voor bossen die tot het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) behoren, kunnen natuurrichtplannen extra beperkingen opleggen aan de houtoogst (zie hoofdstuk 33 Bosbeleid). Afhankelijk van deze beperkingen is houtoogst in die gebieden aan andere functies evenwaardig tot bijkomstig. Hierbij moet worden opgemerkt dat het bos in habitatrichtlijngebied dat geen reservaatstatus heeft en niet in VEN valt, bij de 65 % bos is gerekend waar houtoogst evenwaardig is aan andere functies. Ook hier kunnen beperkingen worden opgelegd om habitats die van internationaal belang zijn te beschermen. In de gebieden die zijn ontstaan door de bebossing van landbouwgronden komt houtoogst op de eerste plaats. Deze maken slechts een zeer klein deel uit van het areaal: 0,5 %.

Figuur 25.1: Verdeling van het Vlaamse bos over de verschillende categorieën die houtoogst onmogelijk tot prioritair maken ten opzichte van andere functies zoals natuurbehoud (bron: [203]).

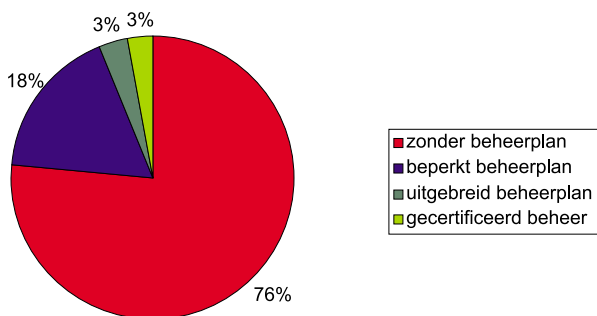
¹ Schattingen van het Vlaamse bosareaal variëren enigszins naargelang ze op de Biologische Waarderingskaart (BWK) [252] of de boskartering [5] gebaseerd zijn (zie hoofdstuk 11 Bossen). In hoofdstuk 25 Duurzame houtoogst gebruiken we aansluitend op de meeste bosbeleidsdocumenten, de boskartering. Een vergelijkende tabel is beschikbaar op <http://www.nara.be/>.

1.2 Bosbeheerplannen

In het proces van duurzaam bosbeheer spelen beheerplannen een belangrijke rol als toetsingskader. Een goedgekeurd beheerplan met duidelijk gestelde doelen en middelen vormt een leidraad voor de uitvoering van het bosbeheer. In Vlaanderen worden verschillende beheerniveaus onderscheiden: de beheervisie voor openbare bossen, de criteria duurzaam bosbeheer en het basisniveau (zie ook hoofdstuk 33 Bosbeleid). Om aan de criteria duurzaam bosbeheer of aan het basisniveau te voldoen is respectievelijk een uitgebreid of een beperkt beheerplan nodig.

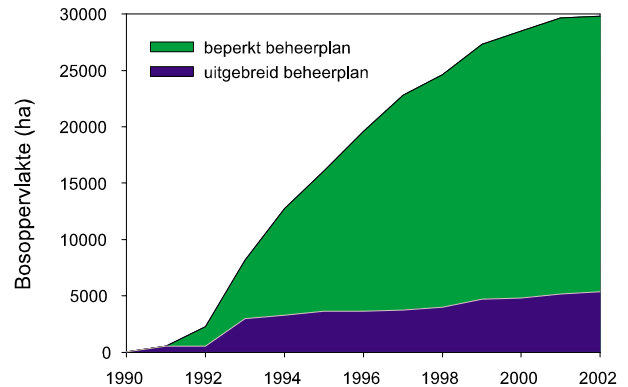
Van de 95 % van de bossen waar houtoogst is toegestaan onder bepaalde voorwaarden, blijkt 76 % geen beheerplan te bezitten (figuur 25.2). 18 % van deze bossen heeft een beperkt en 3 % een uitgebreid beheerplan. 3 % is onderworpen aan een certificatieproces van het Forest Stewardship Council (FSC) (zie kader). Dit zijn de openbare bossen Zoniënwoud, Meerdaalwoud en Heverleebos.

Figuur 25.2: Aandeel bossen (excl. reservaten) met een beperkt of uitgebreid beheerplan of met een gecertificeerd beheer (Forest Stewardship Council) (brongegevens: AMINAL Bos en Groen).

Uit figuur 25.3 blijkt dat tussen 1990 en 2002 voor 5350 ha openbaar bos een uitgebreid beheerplan is opgesteld. Dit komt overeen met 43 uitgebreide beheerplannen. Het beheerplan voor het Zoniënwoud neemt bijna de helft van de oppervlakte in (2450 ha). Slechts 12 % van de 45.000 ha openbaar bos bezit een goedgekeurd beheerplan (excl. reservaten).

In privé-bos zijn voor een totale oppervlakte van 24.500 ha bijna 1000 beheerplannen opgesteld (figuur 25.3). Dit is ongeveer 25 % van de oppervlakte privé-bos. In bossen kleiner dan 5 ha is een beheerplan niet verplicht. Een schatting maken van de totale oppervlakte bos waarvoor geen beheerplan moet worden opgemaakt, is zeer moeilijk. De totale oppervlakte bos kleiner dan 0,5 ha bedraagt ongeveer 10.000 ha [210]. Over de totale oppervlakte

Figuur 25.3: Evolutie van bosoppervlakte met goedgekeurde beperkte en uitgebreide beheerplannen (brongegevens: AMINAL Bos en Groen).

vlakte bos tussen 0,5 en 5 ha bestaan geen gegevens. De eigenaars van bossen groter dan 5 ha zonder bosbeheerplan kunnen volgens het Bosdecreet in gebreke worden gesteld.

Een eigenaar die niet over een goedgekeurd beheerplan beschikt, moet een kapmachtiging aanvragen als hij, om welke reden ook, bomen wil vellen. Het aantal afgeleverde kapmachtigingen zou moeten dalen naarmate het aantal goedgekeurde beheerplannen stijgt. Dit is niet zo (figuur 25.4). De redenen hiervoor zijn:

- Het grootste deel van de bossen heeft geen beheerplan. Deze gigantische oppervlakte dempt het effect van nieuwe beheerplannen.
- Gemeenten geraken slechts langzaam vertrouwd met de procedure om kapmachtigingen te verlenen. Hierdoor hebben ze in het verleden soms onterecht kapmachtigingen afgeleverd. Nu de procedure aan bekendheid wint, komen meer aanvragen bij Bos en Groen terecht.
- Voor kappingen die niet zijn voorzien in het beheerplan moet een wijziging van beheerplan worden aangevraagd. In de praktijk gebeurt dit vaak via een kapmachtiging. Zo is er een piek waar te nemen in de aflevering van kapmachtigingen na het door veel stormen geteisterde jaar 1999. Niet alleen wie schade leed, vroeg een kapmachtiging, ook uit voorzichtigheid zijn bomen geveld. De gezondheidsproblemen bij populier zijn een andere aanleiding tot meer vellingen.

Zolang bosbeheer via kapmachtigingen en niet via een beheerplan wordt geregeld, worden de andere functies zoals natuurbehoud minder planmatig aangepakt.

Een keurmerk voor duurzaam geogst hout

De certificatie van hout is een instrument om de wereldwijde degradatie van boscsystemen tegen te gaan. De koper van gecertificeerd hout kan zich ervan vergewissen dat het uit duurzaam beheerde bossen komt. Momenteel bestaan twee internationale organisaties die toezien op het duurzame beheer van bossen en daarvoor een keurmerk afleveren: Forest Stewardship Council (FSC) en Pan European Forest Certification (PEFC). Op 1 januari 2002 waren 102 miljoen ha bos gecertificeerd, waarvan 92 % in Europa en Noord-Amerika [128]. In Vlaanderen zijn dit het Heverleebos, het Meerdaalwoud en het Zoniënwoud (via FSC).

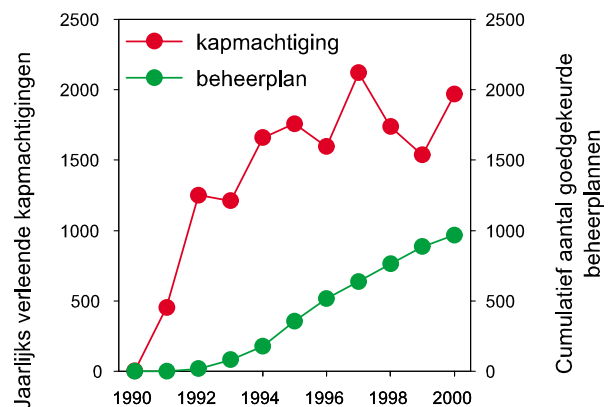
Het bosbeheer moet aan een aantal duidelijke criteria voldoen voor een keurmerk wordt verkregen en mag worden gevoerd. Deze criteria hebben te maken met natuur en milieu, sociale omstandigheden en economische factoren. Ze gelden mondiaal (tropische en niet-tropische bossen), maar worden per regio 'vertaald'. Het certificerend organisme controleert of de beheerder zich daadwerkelijk aan het bosbeheerplan houdt waarvoor het keurmerk is verkregen. Bij overschrijding van de normen wordt het keurmerk ingetrokken.

Hoeveel troeven een keurmerk precies biedt voor de natuur is niet duidelijk. De grootste troef van de certificatiebeweging is wellicht dat er veel meer transparantie is gekomen in de bosbeheer- en ontginningsactiviteiten.

De Vlaamse criteria duurzaam bosbeheer (zie hoofdstuk 33 Bosbeleid) liggen dicht bij de Belgische FSC-norm, maar ze zijn nog niet als standaard aanvaard door FSC-België. Niet alles wat de FSC vraagt, wordt geregeld door een uitgebreid beheerplan conform de criteria duurzaam bosbeheer. Zo verwacht de FSC bv. meer monitoring van flora en fauna. De criteria duurzaam bosbeheer sluiten nauwer aan bij de FSC-criteria dan de beheervisie voor openbare bossen omdat er ook maatschappelijke aspecten in opgenomen zijn.

1.3 Oogstbare houtvolume

De potentiële houtoogst is afhankelijk van de bosoppervlakte, de standplaats, de boomsoorten en de randvoorwaarden in functie van duurzaamheid en multifunctionaliteit (waaronder dus natuurbehoud). Zowel bosoppervlakte, boomsoorten als beheertype zijn variabelen die door het beleid kunnen worden beïnvloed. Dit kan bijvoorbeeld door een subsidieregeling voor bebossing, het aankoopbeleid van de overheid, subsidies gekoppeld aan bepaalde boomsoorten en bepalingen in goedgekeurde

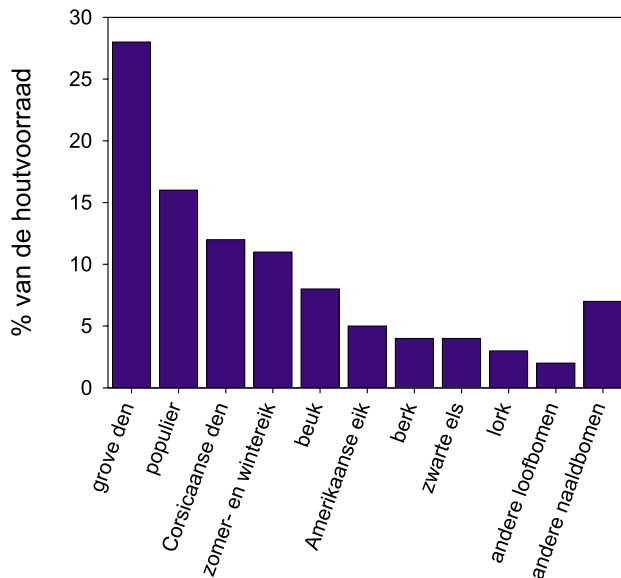
Figuur 25.4: Cumulatieve evolutie van aantal goedgekeurde beheerplannen en jaarlijks afgeleverde kapmachtigingen (brongegevens: AMINAL Bos en Groen).

beheerplannen. Voor een evaluatie van de houtproductie wordt gebruik gemaakt van de volgende grootheden:

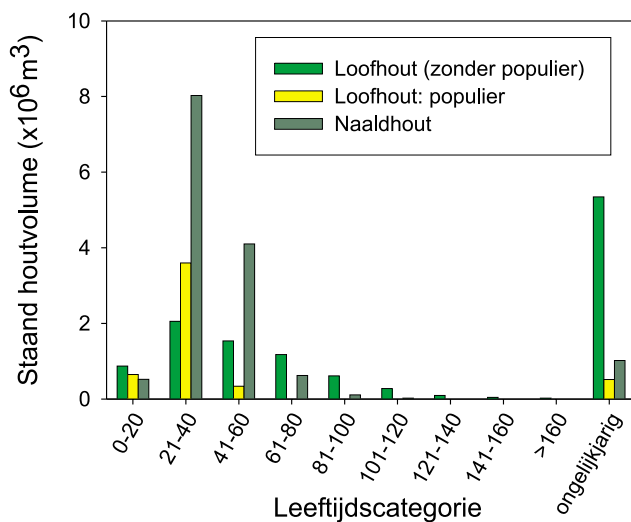
- De staande houtvoorraad is de hoeveelheid hout die in de vorm van staande bomen in een bos aanwezig is.
- De aanwas is de hoeveelheid hout waarmee de bomen in een bepaalde periode in volume toenemen.
- Het volume opgegeven bij de houtverkoop is het werkhoutvolume. Dit is het volume van de spil tot aan een bepaalde aftopdiameter, exclusief fijne takken en wortels.

De bosinventarisatie bevat gegevens over de staande houtvoorraad. In heel Vlaanderen is er een totale staande houtvoorraad van 31.584.000 m³. Dit komt neer op een gemiddelde van 216 m³ per hectare. Grove den neemt met zijn 28 % het grootste aandeel van de staande houtvoorraad in (figuur 25.5). Populier volgt met 16 %. Voor bossen die zijn gebaseerd op deze boomsoorten wordt omvorming beoogd door o.a. een lagere (of geen) subsidiëring bij aanplanting van deze soorten (zie hoofdstuk 33 Bosbeleid). In de toekomst zal hun aandeel verminderen. Dit zal gevolgen hebben op de aanvoer naar de houtverwerkende sector. Bij de leeftijdsverdeling wordt vastgesteld (figuur 25.6) dat in de leeftijdscategorie 21-40 jaar en 41-60 jaar het grootste aandeel naaldhout is, terwijl dit in de categorie 0-20 jaar niet meer het geval is. Momenteel bedraagt het volume-aandeel van exoten minimum 39 % van de staande houtvoorraad; het grondvlakaandeel is ongeveer even groot. De beheervisie voor openbare bossen streeft op lange termijn naar een aandeel exoten van minder dan 20 %.

Figuur 25.5: Verdeling staande houtvoorraad in Vlaanderen naar boomsoort (brongegevens: AMINAL, Bos en Groen).

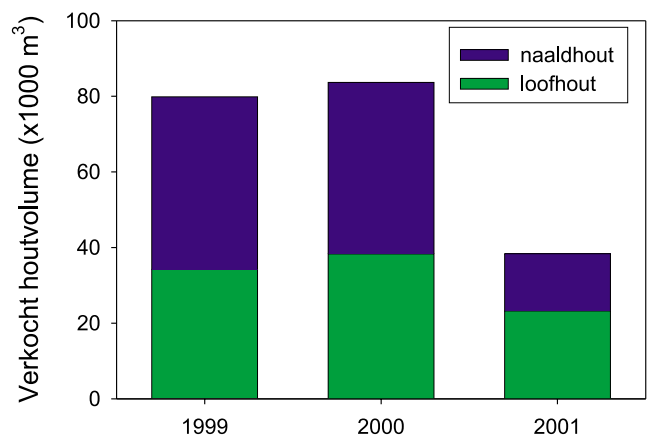
Figuur 25.6: Verdeling staande houtvoorraad volgens leeftijds-categorie (brongegevens: AMINAL, Bos en Groen).

Duurzame houtoogst gaat uit van een kapintensiteit die lager ligt dan de jaarlijkse aangroei. De Verenigde Naties beschouwen de verhouding tussen kapintensiteit en aangroei als één van de weinige indicatoren voor duurzaam bosbeheer. De indicator geeft een beeld van de eventuele bedreiging die de houtoogst vormt voor het voortbestaan van het bos in het besproken gebied.

Vermits de bosinventarisatie nog maar eenmaal is uitgevoerd, zijn de aanwasgegevens op Vlaams niveau nog niet bekend. Er bestaan evenmin gebiedsdekkende gegevens

over vellingen. Het is dan ook niet mogelijk om de duurzaamheid van de houtoogst in Vlaanderen te beoordelen aan de hand van cijfers. De enige beschikbare informatie is een overzicht van de houtverkoppen in de openbare bossen (figuur 25.7) en in bossen die via bosgroepen deel uitmaken van een beheereenheid (figuur 25.8).

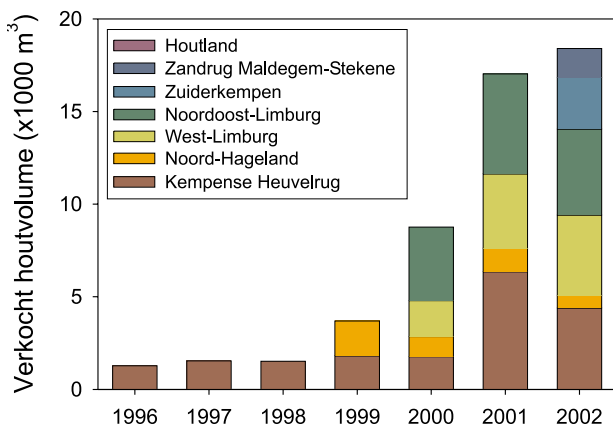
De cijfers over de houtverkoop in openbare bossen worden weergegeven voor het betreffende dienstjaar, dit is het jaar waarin het verkochte hout moet zijn gekapt (meestal het volgende kalenderjaar). In 1999 is in totaal 80.000 m³ verkocht, in 2000 was dit 84.000 m³ en in 2001 nog 38.000 m³. De daling in dienstjaar 2001 (verkocht in kalenderjaar 2000) is te wijten aan het stormrijk jaar 1999 in de ons omringende landen. Hierdoor was er een overaanbod hout op de markt en zijn dunningen uitgesteld. Als de gegevens van de houtverkoop worden gekoppeld aan de oppervlakte openbaar bos, kan de gemiddelde kapintensiteit worden berekend. Deze varieert voor Vlaanderen van 0,9 m³/ha.jaar (2001) tot 1,9 m³/ha.jaar (2000). Dit is een onderschatting omdat er ook bossen zijn waar houtoogst is uitgesloten (bv. reservaten) en niet alle openbare bossen door Bos en Groen worden beheerd.

Figuur 25.7: De jaarlijks verkochte volumes loof- en naaldhout (in m³) (brongegevens: AMINAL, Bos en Groen). De daling in het dienstjaar 2001 (kalenderjaar 2000) is te wijten aan het stormrijk jaar 1999.

In de bosgroepen wordt houtoogst gestimuleerd door de organisatie van gezamenlijke houtverkoppen (zie hoofdstuk 33 Bosbeleid). De bosgroep biedt loten te koop aan die bestaan uit hout uit verschillende kleine bossen die in eenzelfde beheereenheid zijn gelegen. Op die manier wordt hout verkocht dat voordien niet verkoopbaar was. Het effect is af te leiden uit figuur 25.8. In het algemeen kan worden gezegd dat er een toenemende houtoogst is in de gebieden met bosgroepen. Dit hout is dikwijls afkomstig uit verwaarloosde naaldbossen waar meteen de omvorming

naar loofbos wordt ingezet. Het overgrote deel van dit volume bestaat uit hout dat zonder bosgroepen niet zou worden geoogst. Of deze toegenomen houtoogst van tijdelijke of permanente aard is, zal de toekomst uitwijzen. Bos en Groen schat dat een gemiddelde goed draaiende bosgroep jaarlijks zo'n 7500 m³ hout op de markt kan brengen. Dit komt overeen met een totaal volume van 142.500 m³ per jaar voor Vlaanderen. Als de verkoop door bosgroepen wordt vergeleken met die door AMINAL - afdeling Bos en Groen, kan worden gesteld dat de inbreng van de bosgroepen niet kan worden verwaarloosd.

Figuur 25.8: Jaarlijks verkochte hout via bosgroepen (brongegevens: AMINAL – afdeling Bos en Groen).

Het is algemeen aanvaard dat er in de Vlaamse bossen minder wordt gekapt dan er aanwas is. Dit geldt voor heel West-Europa. De aanwas van één van de minst productieve soorten, eik, bedraagt nog 4,5 tot 5 m³/ha/jaar [266]. Deze hoeveelheid ligt veel hoger dan het verkochte houtvolume.

1.4 Houtexploitatie

De bosbeheerder duidt de te vellen bomen aan in overeenkomst met het beheerplan of naar aanleiding van een kapmachtiging. De exploitatie die daarop volgt, gebeurt doorgaans door of in opdracht van de koper van het hout. Met exploitatie wordt het vellen van de bomen, het uitslepen van de stammen en het ruimen van de overblijvende takken bedoeld. Exploitanten worden meestal beschouwd als schadeveroorzakers [235]. De schade aan bossen kan worden ingedeeld in vier klassen:

- verstoring van flora en fauna door betreding of (onvrijwillige) vernietiging van nest- en rustplaatsen en door geluidsoverlast;
- bodemverdichting door het gewicht per eenheid draagvlak, met gevolgen voor de waterdoorlaatbaar-

heid en de zuurstofvoorziening en bijgevolg ook voor de flora en fauna;

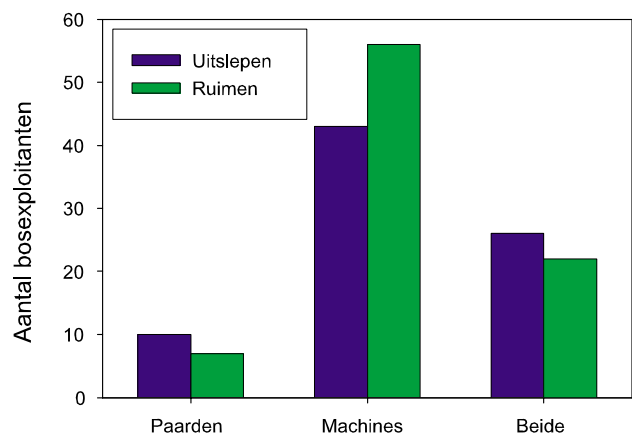
- schade aan bomen: stamschade en breuken als bomen verkeerd vallen bij het vellen, stamschade bij het slepen;
- verontreiniging van bodem en water door brand- en smeerstoffen.

Om de controle op de bosexploitatie-activiteiten te vergroten is op 8 november 2002 een erkenningsregeling voor bosexploitanten goedgekeurd zoals voorzien in artikel 79 van het Bosdecreet (zie ook hoofdstuk 33 Bosbeleid). In een voorbereidende studie zijn exploitanten ondervraagd om een beter zicht te krijgen op de uitgevoerde werkzaamheden, de noden en de visies [302]. Op de vraag hoe een betere bescherming van natuur en milieu kan worden gerealiseerd zijn volgende antwoorden gegeven:

- bijscholing (26 %);
- een betere controle door de bosbeheerder (22 %);
- een doordachter gebruik van machines (13 %);
- de naleving van de schoontijd (11 %);
- het gebruik van bio-afbreekbare machine-olie (7 %).

Er is dus in de eerste plaats nood aan bijscholing. Een groot aandeel van de medewerkers (69 %) heeft geen opleiding bosexploitatie genoten. Om exploitatieschade te vermijden is een mix van maatregelen noodzakelijk waarvan responsabilisering, opleiding en controle belangrijke peilers zijn.

Een factor die de omvang van de schade beïnvloedt is het gebruik van paarden of machines door de bosexploitant (figuur 25.9). De meeste Vlaamse bosexploitanten gebruiken machines. Voor het ruimen worden paarden minder ingezet dan voor het uitslepen.

Figuur 25.9: Gebruik van paard of machine bij uitsleep- en ruimactiviteiten door bosexploitanten (brongegevens: [302]).

1.5 Houtverbruik

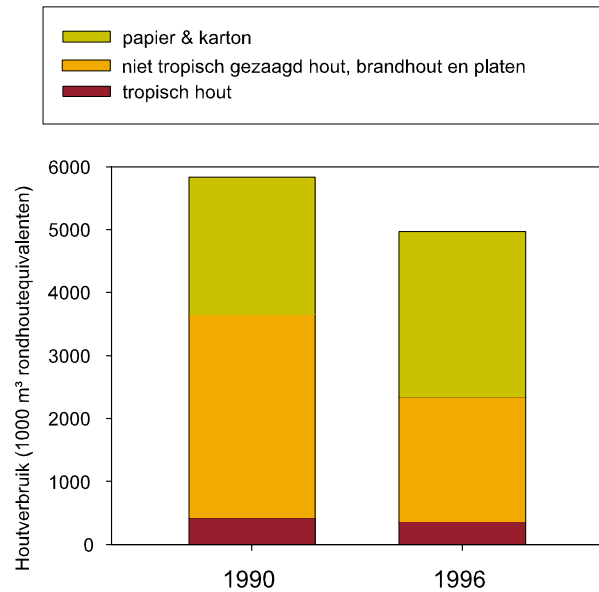
Het totale houtverbruik is de totale hoeveelheid nieuw hout die wordt gebruikt om aan de behoefte te voldoen. Hout en houtproducten zijn de som van rondhout, gezaagd hout, houten platen, pulp en papier. Het omvat geen eindproducten van hout en papier, zoals meubels en boeken. De hoeveelheden van de verschillende producten kunnen door conversiefactoren worden omgerekend naar m³ rondhoutequivalenten. Dit is de hoeveelheid rondhout die nodig is om een bepaalde hoeveelheid van een bepaald houtproduct te vervaardigen. 1 m³ multiplex bijvoorbeeld, komt overeen met 2,5 m³ rondhout. De cijfers voor de houtconsumptie zijn gebaseerd op cijfers voor schijnbaar gebruik. Dit is de eigen houthoogst plus de import min de export en plus of min de stockveranderingen. De analyse stopt, bij gebrek aan verdere cijfers, op het niveau van de halffabrikaten: papier, gezaagd hout en plaatmaterialen. Als er dus hout wordt geïmporteerd dat later als meubel of als bedrukt papier terug het land verlaat, blijft dit als verbruik geboekstaafd staan. De cijfers worden berekend op basis van de productie- en handelsstatistieken voor België en omgerekend naar Vlaanderen volgens de inwonersverhouding.

Figuur 25.10 geeft een beeld van het schijnbare houtverbruik in Vlaanderen. De cijfers werden berekend voor 1990 en 1996. De cijfers voor gezaagd hout, brandhout en platen van niet-tropische oorsprong moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Door de zware stormen in 1989 en 1990 is veel meer gekapt dan in een normaal jaar. Daarnaast wordt vastgesteld dat er een stijging is van het verbruik van hout voor papier en een daling van het verbruik van tropisch hout. Dit laatste is het duidelijkst voor gezaagd tropisch hout (-40 %, cijfers niet in de grafiek).

Als de cijfers van het houtverbruik worden vergeleken met de houtverkoop uit Vlaamse bossen (figuren 25.7 en 25.8), wordt waargenomen hoe slecht Vlaanderen in haar eigen houtbehoeften kan voorzien. Dit betekent dat het grootste deel van het hout dat hier wordt gebruikt, moet worden geïmporteerd. Het grote houtverbruik van Vlaanderen heeft in de eerste plaats gevolgen voor de bossen in het buitenland. Dat dit dikwijls gevolgen heeft voor de natuur in die landen spreekt voor zich.

2 Beleid

In het ontwerp derde milieubeleidsplan (MBP-3) wordt de duurzaamheidsdoelstelling vooropgesteld: "Het verlies van de biodiversiteit, met inbegrip van de genetische diversiteit, stopzetten, o.a. door het duurzaam gebruik van ecosystemen en soorten. Er gaat zowel aandacht naar de

Figuur 25.10: Schijnbaar houtverbruik in Vlaanderen in 1990 en 1996, in m³*1000 rondhoutequivalenten (brongegevens: FAO). Schijnbaar verbruik is eigen houthoogst plus import min export en plus of min stockveranderingen. In 1990 is door de stormen veel meer hout geogost (gezaagd hout, brandhout en platen).

maatschappelijke waarden van natuur als naar de intrinsieke waarden. Aandacht voor o.a. de draagkracht van de natuur en een verstandig voorraadbeheer dragen bij tot de invulling van deze doelstelling."

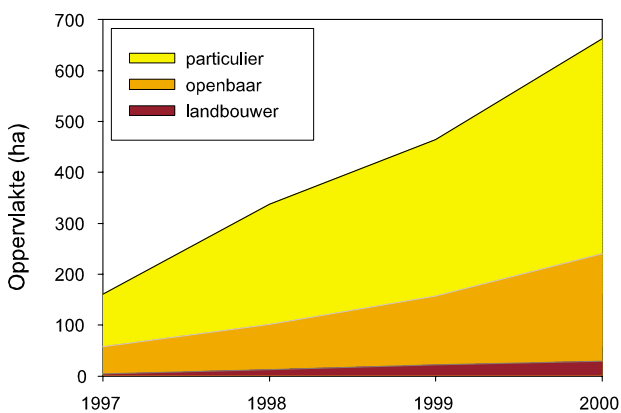
Onze samenleving verbruikt enorm veel hout en afgeleide houtproducten. Het in Vlaanderen geogoste houtvolume wordt beïnvloed door marktkrachten, bosbeheer en bosbeleid. Beleidsinstrumenten zijn o.a. het subsidiëren of belasten van de houthoogst, het regelen van de toegelaten kaphoeveelheden (bv. via kapvergunningen) en de verschuiving van bosarealen van categorieën met meer naar categorieën met minder randvoorwaarden voor houthoogst of omgekeerd. Ook het vergroten of verkleinen van de bosoppervlakte beïnvloedt het beschikbare houtvolume. Voor een bespreking van het bosbeleid kan hoofdstuk 33 Bosbeleid worden geraadpleegd. Het huidige beleid richt zich vooral op duurzaam bosbeheer en minder op duurzaam houtverbruik.

Aanvullend op het hoofdstuk 33 Bosbeleid, wordt hier dieper ingegaan op de bebossing van landbouwgronden. Dit zijn tijdelijke bebossingen die niet bij het bosareaal worden gerekend.

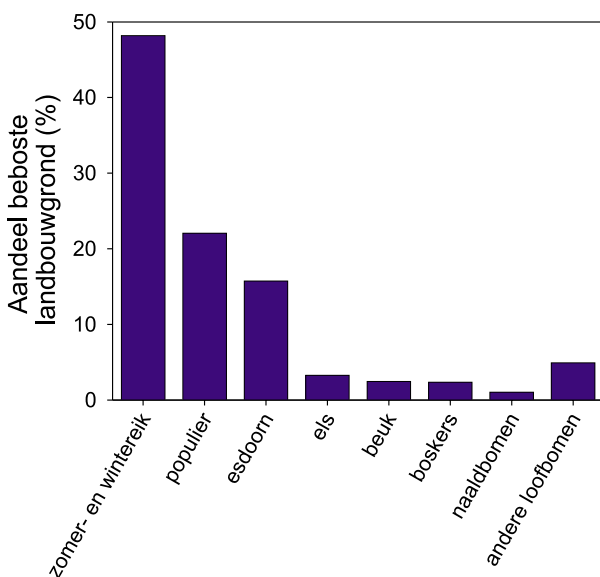

2.1 Bebossing van landbouwgronden

Naast de 10.000 ha ecologisch verantwoorde bosuitbreiding (zie hoofdstuk 33 Bosbeleid, punt 1.3), voorziet het MBP-2 ook in 10.000 ha bebossing van landbouwgronden. Dit gebeurt in navolging van de 2080-regeling van de Europese Gemeenschap. Deze bosuitbreiding draagt vooral bij tot de houtproductie. De uitbreidingen zijn beperkt gebleven tot 660 hectare. Uit figuur 25.11 blijkt dat de doelgroep 'landbouwers' niet wordt bereikt met dit project. Een verklaring hiervoor is dat de financiële voordelen voor de landbouwer niet in verhouding staan tot wat hij met andere subsidiesystemen kan verdienen. Dit maakt het systeem oninteressant voor de 'echte' landbouwer.

Figuur 25.11: Evolutie van de bebossing van landbouwgronden (brongegevens: AMINAL Bos en Groen).

Figuur 25.12: Verdeling van de boomsoorten bij de bebossing van landbouwgronden (brongegevens: AMINAL Bos en Groen).

De invloed van de gedifferentieerde subsidie kan worden afgeleid uit de boomsoortensamenstelling: 49 % van de bebossingen is met zomer- of wintereik gebeurd (figuur 25.12). Dit is de boomsoort waarvoor de hoogste subsidie wordt uitgekeerd.

3 Kennis

Voorlopig zijn er geen gegevens beschikbaar over houtaanwas. Als de bosinventaris van het Vlaamse Gewest opnieuw wordt gemaakt (voorzien voor 2007-2010), zal dit wel het geval zijn.

Voor de verwerking van de gegevens van de houtverkoop in de openbare bossen is een geïnformatiseerd systeem (IVANHO) uitgewerkt. De herziening en verdere invulling ervan zal een beter beeld geven van het kapkwantum.

Er is monitoring nodig van de resultaten van het basisbeheerniveau, de criteria duurzaam bosbeheer en de certificering voor de diverse functies van het bos.

Met medewerking van:

Brenda Bussche, Annemie Clarysse, Nico Coppé, Wim De Maeyer - AMINAL, afdeling Bos en Groen
 Anja Leyman, Klaartje Van Loy - Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
 Jan Seynaeve - Bosgroep Zuiderkempen

Lectoren

Brenda Bussche, Nico Coppé, Wim De Maeyer, Carl De Schepper, Martine Waterinckx - AMINAL, afdeling Bos en Groen
 Noël Lust - RUG, Laboratorium voor Bosbouw
 Stijn Overloop - Vlaamse Milieumaatschappij, MIRA
 Klaartje Van Loy, Jos Van Slycken - Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
 Joris Van Acker - RUG, Laboratorium voor Houttechnologie

